

Przykładowy scenariusz rozprawy*

z podziałem na role i podpowiedziami technicznymi dla Prowadzącego zajęcia

 W czasie rozprawy w Sądzie należy zachować należną Sądowi powagę oraz spokój. Zwracając się do Sędziego używa się zwrotu: "**Wysoki Sądzie**", co ważne - odpowiadając na pytania zadane przez Adwokata lub Prokuratora, również w odpowiedzi zwracamy się do "Wysokiego Sądu". Udzielając odpowiedzi na pytania, należy powstać z miejsca. Informacje kierowane z ust Wysokiego Sądu są wskazówką dla uczestników postępowania. Sąd poucza np. o prawie do odmowy zeznań, odpowiedzialności karnej, za składanie fałszywych zeznań czy prawie do skargi na orzeczenie sądu. Również uczestnicy postępowania mają prawo do wyrażania wątpliwości, czy też mogą prosić Sąd o udzielenie wyjaśnień, zwracając się bezpośrednio do niego.

➔ **Przebieg rozprawy** - znajduje się w części II scenariusza zajęć: "*Sąd nad fast-foodami*"

➔ Rzecz dzieje się na sali sądowej...

Protokolant: Bardzo proszę o wejście na salę osób w związku z rozprawą sądową orędownicy zdrowego żywienia przeciwko fast-foodom.

➔ *Uczestnicy wchodzą i zajmują odpowiednio swoje miejsca w ławach.*

Woźny: Proszę wstać. Sąd idzie!

➔ *Wszyscy wstają. Na salę wchodzi sędzia, prokurator, obrońca, ławnicy, pod eskortą policji wprowadzeni zostają również oskarżeni. Sąd zajmuje miejsca za stołem sędziowskim.*

Sędzia – przewodniczący składu sędziowskiego: Sędzia: Otwieram posiedzenie sądu (➔ *uderza młotkiem w stół*).

Podczas dzisiejszego posiedzenia rozpoznawana będzie sprawa orędownicy zdrowego żywienia przeciwko fast-foodom.

➔ Sąd sprawdza, czy wszyscy wezwani do stawienia się są obecni, kolejno odczytując imiona i nazwiska oskarżonego, obrońców i świadków i biegłych:

- Jako oskarżyciel publiczny stawił się prokurator prokuratury ... (*jakiej*) w ... (*miejsce*) Pan/Pani mecenas ... (*kto*)? (*wstaje i przedstawia się*)
- Czy stawił się obrońca Pan/Pani ... (*kto*), wraz z oskarżonym ... (*kto*)? (*wstają i przedstawiają się*)
- Czy stawił się świadek Pan/Pani ... (*kto*)? (*wstaje i przedstawia się*)
- Czy stawił się świadek (kolejny) Pan/Pani ... (*kto*)? (*wstaje i przedstawia się*)

 Ilość uczestników postępowania dopasujemy indywidualnie do ustalonych okoliczności scenariusza. Podobnie Sąd może zasiadać w składzie kilkuosobowym, kolejne wypowiedzi sędziów można więc rozdzielić między uczestników.

Sąd nad fast-foodami

➤ Sąd kontynuuje: Pouczam wszystkich świadków o obowiązku mówienia prawdy, za składanie fałszywych zeznań zgodnie art. 233 § 1 Kodeksu Karnego grozi odpowiedzialność karna - do 8 lat pozbawienia wolności.

Czy zrozumieli Państwo treść pouczenia? *(odpowieź)*

Proszę świadków o opuszczenie sali.

☐ **Woźny:** ➤ Otwiera drzwi, wypuszcza świadków z sali.

➤ Sąd kontynuuje: Oskarżonego proszę o powstanie, proszę powiedzieć sądowi jak się Pan/Pani nazywa, ile ma Pan/Pani lat, czym się Pan/Pani zajmuje, czy dotychczas był Pan/Pani karany? *(oskarżony odpowiada)*

Dziękuję, może Pan/Pani usiąść.

➤ Sąd zwraca się do zgromadzonych: Czy przed otwarciem przewodu sądowego strony chcą złożyć jakieś wnioski lub oświadczenia? Panie/Pani prokuratorze/r? *(oczekiwanie na odpowiedź)* Pani/Panie mecenas/ie *(do obrońcy)?* *(odpowieź)* Oskarżony? *(odpowieź)*

Otwieram przewód sądowy, proszę o odczytanie aktu oskarżenia, Panie Prokuratorze. *(prokurator odczytuje akt oskarżenia)*

☐ **Prokurator:** Oskarżam Pana/Panią ... *(kogo)* o to że ... *(co, kto, kiedy?)*.

➤ Prokurator odczytuje: Uzasadnienia aktu oskarżenia.

.....
.....
.....

☐ **Sędzia:** Proszę oskarżonego o powstanie. Czy zrozumiał Pan/Pani zarzuty stawiane w akcie oskarżenia? *(odpowieź oskarżonego)* Czy przyznaje się Pan/Pani do zarzucanego mu czynu? *(odpowieź oskarżonego)*

Pouczam oskarżonego, że przysługuje Panu/Pani prawo do składania wyjaśnień przed sądem, może Pan/Pani również bez podania przyczyny odmówić składania wyjaśnień, bądź odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania. Czy oskarżony otrzymał odpis aktu oskarżenia? Czy rozumie treść stawianych zarzutów? Czy oskarżony chce złożyć wyjaśnienia? *(odpowieź oskarżonego)*.

W takim razie proszę powiedzieć sądowi co Panu/Pani wiadomo w sprawie. *(wypowiedź oskarżonego)*

Czy to wszystko? Czy są pytania do oskarżonego? Panie/Pani prokuratorze/r? *(pytania prokuratora)* Czy oskarżyciel posiłkowy ma pytania? *(odpowieź)*

Pani/Panie mecenas/ie? *(pytanie kieruje w stronę obrońcy)*

Sąd nad fast-foodami

Dziękuję, oskarżony może usiąść.

➤ Sąd kontynuuje: Zarządzam postępowanie dowodowe. Pouczam oskarżonego, że przysługuje mu prawo do zadawania pytań i składania wyjaśnień co do każdego dowodu. Czy oskarżony zrozumiał treść pouczenia? (odpowiedź oskarżonego)

☐ **Woźny:** ➤ Otwiera drzwi, wypuszcza świadków do sali.

 Warto zachęcić którąś ze stron o wniesienie przesłuchania chociaż jednego świadka w sprawie z przyrzeczeniem. Gdy to nastąpi prosimy wszystkich obecnych o powstanie i odbieramy przyrzeczenie:

➤ Proszę powtarzać za mną: *Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem przyrzekam uroczyście, że będę mówił szczerą prawdę, niczego nie ukrywając z tego, co mi jest wiadome.*

 Postępowanie toczy się, głos zabierają świadkowie, przedstawiane są dowody w sprawie.

☐ **Sędzia – przewodniczący składu sędziowskiego:** Zamykam przewód sądowy i ogłaszam przerwę, podczas której strony przygotowują mowy końcowe.

☐ **Woźny:** Proszę wstać!

 3 min. przerwy na naradę stron i przygotowanie mów końcowych. Można opuścić salę, lub symbolicznie zebrać się w grupach - omawiając główne tezy mów.

☐ **Woźny:** Proszę wstać. Sąd idzie!

☐ **Sędzia – przewodniczący składu sędziowskiego:** Czas na mowy końcowe. Udzielam głosu Panu/Pani prokuratorowi/r. (mowa końcowa prokuratora)

➤ Dziękuję. O co wnosi oskarżyciel posiłkowy? (wypowiedź oskarżyciela posiłkowego)

➤ Dziękuję. Pani/Pan mecenas? (zwraca się do obrońcy - mowa końcowa obrońcy)

➤ Dziękuję. O co wnosi oskarżony? (wypowiedź oskarżonego)

➤ Dziękuję. Zarządzam krótką przerwę, po której odbędzie się ogłoszenie wyroku.

Sąd nad fast-foodami

- ❑ **Woźny:** Proszę wstać! (skład Sędziowski opuszcza salę rozpraw)

 Narada nad wyrokiem i wysokością kary. Po wysłuchaniu głosów sąd udaje się na naradę, gdzie najpierw dyskutuje kwestie winy i kwalifikacji prawnej, a na zakończenie – kary. Wyrok zostanie sporządzony na piśmie i publicznie ogłoszony.

 Jeśli sąd orzeka w składzie trzyosobowym – zachęcam do przeprowadzenia niedługiej (2-3 minutowej) narady, która ma nieoceniony walor edukacyjny dla ochotników występujących w roli ławników. Jeśli grupa jest aktywna i zaangażowana a czas na to pozwala – można poprowadzić dyskusję wśród publiczności na temat wyroku.

- ❑ **Woźny:** Proszę wstać. Sąd idzie! (Sąd wchodzi na salę i zajmuje miejsca za stołem sędziowskim)
- ❑ **Sędzia – przewodniczący składu sędziowskiego:** Proszę wstać, nastąpi odczytanie wyroku.

Wyrok

Wyrok w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej Sąd ... (*jaki*) w ... (*gdzie*), w składzie tu obecnym ... (*przedstawia sędziów*) uznaje oskarżonego za winnego/nie winnego* popełnienia zarzucanego mu czynu i wymierza mu karę ... (*jaką*)*

* *niewinnego - uniewinnia.*

Uzasadnienie wyroku

.....
.....
.....

Pouczam strony, że od wyroku sądu I Instancji przysługuje odwołanie. Termin do wniesienia apelacji wynosi 14 dni i biegnie od daty doręczenia wyroku z uzasadnieniem. Wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku składa się w terminie 7 dni od daty ogłoszenia wyroku.

Dziękuję, to wszystko w tej sprawie.

Rozprawę uważam za zamkniętą (➤ *uderza młotkiem w stół*).

➤ Wszyscy wstają, Sąd wychodzi, następnie pozostali uczestnicy rozchodzą się.

KONIEC

Sąd nad fast-foodami

* Materiał przebiegu rozprawy w postaci niniejszego scenariusza został oparty o materiały, które zostały przygotowane przez Fundację Court Watch Polska www.courtwatch.pl/program-edukacji-prawnej/ oraz Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych, wykorzystywanych w symulacjach rozpraw przez studentów oraz w ramach Program Edukacji Prawnej, który to Program podnosi świadomość prawną młodzieży i kształtuje kompetencje niezbędne do świadomego udziału w życiu publicznym.